

Aftenposten, lørdag 27. juni 1992

Vi trenger kulturen

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

Når samfunnet er i rask forandring, øker også vårt behov for et sikkert forfeste. Vi trenger å styrke verdiene som knytter menneskene nærmere sammen i et fellesskap vi kjenner oss igjen i. Da har vi mye å hente fra kulturens samfunnsskapende og stabiliserende kraft.

Kampen om holdninger og verdier trenger langt flere uttrykksformer enn den tradisjonelle politiske samfunnsdebatten gir rom for, enten det gjelder de politiske talerstoler eller medienes førstesider og daglige fortolkninger av begivenhetene. Kulturen omfatter andre uttrykksformer, som kan bidra til å bygge bro mellom mennesker. Kulturen kan hjelpe oss til å synliggjøre de krefter som påvirker oss, vekke ettertanke, hjelpe oss til å formulere alternativer og å foreta valg, i et levende og meningsfylt demokrati.

For arbeiderbevegelsen har kulturen alltid spillt en viktig rolle. Alles rett til å oppleve og utfolde seg gjennom kulturelle aktiviteter har vært en sentral målsetting, fordi det er så sentralt for menneskelig utvikling og for vår livskvalitet. Sang og diktning, teater og film har alltid hatt en bred plass i arbeiderbevegelsen.

Kulturmeldingene på 70-tallet var bygget på denne erfaring og holdning. Vi la stor vekt på en økt offentlig satsing på en mangfoldig og landsdekkende kulturtilbud. Utviklingen siden den gang har vært overveldende, og vi har all grunn til å være stolte av den fantastiske aktivitet og kvalitet som kultur-Norge i dag kan framvise.

I den Kulturmelding som Regjeringen la fram i går, trekkes linjene videre for en aktiv kulturpolitikk som tar utgangspunkt i at kulturen favner hele vårt livsmiljø. Vårt kulturelle miljø vil ha betydning, ikke bare for den enkeltes

livskvalitet og utfoldelsesmulighet, men også for landets samlede evne til fornyelse.

Vårt lands evne til vekst og fornyelse ligger i summen av enkeltmenneskenes skapende kraft, kompetanse og muligheter til å møte nye utfordringer. Den kan vi styrke ved å føre en kulturpolitikk som gir plass for det drisitige og det utfordrende og som bidrar til menneskelig utvikling og glede. I neste omgang vil det også kunne bidra til større verdiskapning på mange plan. Derfor ønsker vi å sikre at flere får ta del i de verdier som kunst og kultur har å gi. Vi vil styrke bevisstheten om den estetiske utformingen av våre omgivelser. Formgivning og design må få en sterkere plass i utviklingen av nye norske produkter. Kulturens plass i utviklingen av lokalsamfunn og nye næringer bør få større oppmerksomhet. Kort sagt: Våre muligheter blir større hvis kulturen blir en naturlig side ved alle deler av vårt samfunnsliv.

Særlig viktig er det å ta vare på det særpreg i norsk kultur som springer ut av den store bredden, det folkelige engasjementet. Fellesskapskulturen, alt det vi gjør og opplever sammen med andre, er i dag utsatt for sterk konkurranse. Fjernsynet bidrar til privatisering av vår fritid; videofilmen erstatter kinobesøket, CD-platene konsertene. Derfor må vi ta vare på våre felles møtesteder; enten det er Folkets hus, Ungdommens hus, De eldres hus, kinoene, museene, teatrene eller skolehuset.

I morgendagens samfunn må vi være innstilt på større omstillinger gjennom livsløpet enn det tidligere generasjoner opplevde. Vår evne til å sortere informasjon og inntrykk, og omsette dette i nye løsninger vil være avgjørende; både for den enkeltes muligheter og for samfunnet som helhet. Vi vil stadig bli stilt overfor utfordringer som krever kreativitet og fantasi, evne til å finne nye løsninger og nye uttrykksformer. Vi vil også stå overfor sterkere impulser utenfra. Derfor må en kulturpolitikk for nitti-åra formes i spenningen mellom tradisjon og nyskapning, mellom vår egen kulturarv og impulser fra andre land.

I en verden av satelitter og parabolantenner, spesialister og stadig smalere særinteresser, trenger vi å styrke innsatsen for å knytte mennesker sammen i et kulturelt fellesskap bygget på felles innsikt, verdier, referanser og symboler. Det er en viktig forutsetning for et levende og fungerende demokrati. Bare gjennom et engasjement i en felles virkelighet hvor vi holder fast ved det felles ansvaret som en sentral samfunnsetikk, vil vi kunne lykkes i arbeidet med å skape en bedre og tryggere framtid for alle.